

IMPACTUL LEGISLATIEI AUTOHTONE ASUPRA SECTORULUI NECOMERCIAL

THE IMPACT OF NATIONAL LAW ABOVE NON-COMMERCIAL SECTOR

Natalia CURAGĂU, conf. univ., dr., ASEM

e-mail: natalia.curagau@yahoo.com

Natalia GRECOVA, masterandă, ASEM

e-mail: ngrecova13@gmail.com

***Abstract:** National legislation has undergone several changes over the past five years, which influenced the commercial sector. Thanks to the collaboration with the European Union commercial sector gained more attention heightened for activities aimed at the development of society, increased attention to the social needs of people all represent a step towards future progress of a modern state. One of the major changes was the introduction percentage of descriptions that can be given the benefit of non organizațiilor. We analyze emphasized this introduction to highlight its strengths and weaknesses.*

In this article we used the method to analyze the sources of information mass-media and local laws and the guidelines developed for members of non-commercial sector.

Key words: law, non-commercial sector, taxes, facilities, standarts, income tax, public association, religious organizations.

JEL classification M41

Sectorul necomercial a existat și a fost reglementat încă din începutul existenței Republicii Moldova ca stat independent. Legea cadru în domeniul dat și anume – Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești a pus bazele reglementării activității asociațiilor, fundațiilor și instituțiilor necomerciale precum și a stabilit puncte specifice ce țin de ținerea contabilității, scopul entităților necomerciale etc. În urmărire au fost adoptate mai multe acte legislative care în mod mai restrâns au reglementat segmente specifice a organizațiilor necomerciale.

Însă cu cât mai aproape suntem de zilele de azi cu atât mai semnificativ devine și rolul sectorului necomercial în activitatea unui stat dezvoltat și democratic. Societatea contemporană subliniază aspectul pozitiv de influență care este acordată de către organizațiile din sectorul necomercial, fapt care a fost ca o premisă pentru crearea în cadrul Republicii Moldova unui statut de utilitate publică, acordat organizațiilor necomerciale reieșind din anumite condiții. Acest statut în urmărire permite entităților non-profit de a avea un suport din partea statului dar și unele facilități pe plan fiscal. Una din facilitățile acordate reprezintă desemnările procentuale ale contribuabililor persoane fizice acordate asociațiilor obștești, fundațiilor, instituțiilor private precum și cultului religios.

Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (*în continuare Legea-cadru*) definește asociația obștească astfel: *asociația obștească* este o organizație necomercială, independentă de autoritățile publice, constituită benevol de cel puțin trei persoane fizice și/sau juridice (asociații obștești), asociate prin comunitate de interese în vederea realizării, în condițiile legii, a unor drepturi legitime [1.1]. De la definiția asociațiilor obștești deja sunt accentuate câteva momente specifice:

a) asociația nu poate fi creată de o persoană, este necesar prezența a minimum trei persoane fizice și/sau juridice, faptul care subliniază momentul de unire a intereselor și tendințelor persoanelor într-o formă specifică de activitate;

b) nu este specificat calitatea de cetățean al Republicii Moldova pentru fondatorii asociațiilor, adică deja este deschisă calea pentru a fonda asociații și cu susținerea persoanelor și entităților de peste hotare, faptul care deschide posibilități de colaborare cu alte state;

Conform art.1 alin.(3) sub incidența prezentei legi nu cad partidele și alte organizații social-politice, sindicatele, asociațiile de patronat, organizațiile religioase și persoanele juridice create de acestea, organizațiile create de autoritățile publice, organizațiile cooperatiste și alte organizații, modul de constituire și funcționare al cărora este prevăzut de legi speciale.[1.1] Adică activitatea organizațiilor necomerciale cu un specific anumit de interese apărute și reprezentate este reglementată de acte normative speciale pentru a sublinia unele detalii importante.

Comunitate religioasă conform actelor legislative reprezintă parte componentă locală a culturii religioase reprezentând o asociere de persoane care se constituie și își desfășoară activitatea pe principiile liberului consimțământ, autonomiei, autogestunii, egalității în drepturi a tuturor membrilor, creată în scopul profesării în comun a credinței.[1.2]

Aceste 2 categorii de organizații comerciale au căzut sub reglementările Regulamentului cu privire la mecanismul desemnării procentuale Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1286 din 30 noiembrie 2016. Mecanismul desemnării procentuale reprezintă o măsură de susținere a sectorului necomercial create de autoritățile autonome. Persoanele fizice, contribuabili care nu au datorii la bugetul național au posibilitatea de a desemna două procente din volumul impozitului pe venit anual calculat unui din beneficiari incluși în lista specială, care se publică anual la sfârșitul perioadei de raportare.

Pentru a obține calitatea de beneficiar al desemnărilor procentuale Regulamentul prevede un șir de condiții specificate pentru ambele categorii de entități necomerciale[1.3]:

1. Asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private care întrunesc cumulativ următoarele condiții:

- a) desfășoară activități de utilitate publică;
- b) activează cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în Lista beneficiarilor desemnării procentuale;
- c) nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare;

2. Cultele religioase și părțile componente ale acestora care întrunesc cumulativ următoarele condiții:

- a) desfășoară activități sociale, morale, culturale sau de caritate
- b) activează cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în Lista beneficiarilor desemnării procentuale;
- c) nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare.

Condițiile se aseamănă în ceea ce se referă la activitatea minim de un an înainte depunerii cererii, pentru a fi posibilă analiza activității desfășurate de entitatea necomercială, cât de utilă și deschisă către societate ea este. Datorii fața de bugetul național reprezintă atitudinea nerespectuoasă fața de sistemul fiscal și cel legislativ care stabilește reguli de activitate a entităților inclusive necomerciale. Pentru a fi parte la beneficiile organizațiile comerciale mai întîi trebuie să creeze o istorie fiscală curată și responsabilă [1.3].

Desfășurarea activităților de utilitate publică sau cu caracter social, moral și cultural sunt condiții care confirmă demnitatea organizațiilor de a fi suportate de contribuabili persoanele fizice. Desemnările procentuale primite de organizațiile necomerciale sunt destinate conform pct. 27[1.3]:

- susținerii activităților de utilitate publică, sau activităților sociale, morale sau de cultură;

- acoperirii cheltuielilor administrative legate de activitate prevăzute în statut și în documente contabile,

Volumul cheltuielilor administrative care pot fi acoperite prin desemnările procentuale este determinat reieșind din mărimea însăși a cheltuielilor și poate fi acoperit în mărimea de la 25 la 50 de procente. Repartizarea și folosirea desemnărilor procentuale primite se raportează de către organizațiile menționate în raportul anual ONG-17 privind impozitul pe venit. Utilizarea sumelor poate fi verificată de către Inspekția Financiară care prevede în urma utilizării sumelor primite contrar destinației prevăzute sau cu anumite încălcări răspunderea administrativă a entității și obligatoriu restituirea în bugetul național sumelor utilizate incorect.

Desemnările procentuale nu pot constitui un provizion al organizațiilor necomerciale, pentru că termenul de folosire a sumelor primite constituie 2 perioade fiscale calculate de la perioada fiscală în care sumele au fost transferate. Astfel acest support în mărime de 2 procente este beneficiul curent pentru organizațiile necomerciale, fiind utilizat în termen de 2 ani maxim. Pentru a deveni beneficiarul acestui sistem asociația obștească, fundația, precum și culturi religioase și părțile componente ale acestora au nevoie de a depune în luna septembrie o cerere tipizată în Agenția Servicii Publice și de a stinge toate datoriile față de bugetul național dacă ele există. Agenția Servicii Publice examinează cereri și dacă toate condițiile sunt întrunite, după confirmările obținute de la Inspekția Financiară și Serviciul Fiscal de Stat, include organizația necomercială în lista beneficiarilor desemnărilor procentuale, care se publică anual.

Actualitatea și folosul acestui mecanism este confirmat de numărul beneficiarilor incluși în lista publicată de Agenția Servicii Publice. Mecanismul desemnărilor procentuale este în aplicare începând cu anul 2017, când suportul financiar în forma desemnărilor au primit circa 302 de entități. Conform comparațiilor efectuate în anul 2019 numărul beneficiarilor înregistrate în ultima lista s-a majorat de la 594 la 723 entități [2.1]. Aceste includ 634 entități, (86%) asociații obștești, fundațiile și instituții private (organizații necomerciale), și respective 98 de beneficiari (14%) culte religioase și părțile lor componente (entități religioase). Astfel, cifra organizațiilor necomerciale s-a majorat cu 24%, de la 511 la 634, iar numărul cultelor religioase a crescut cu 18%, de la 83 la 98[2.2].

Numărul entităților înregistrate în Lista beneficiarilor este ca un semn de acord al organizațiilor comerciale de a continua activitatea cu supportul acordat de cetățenii Republicii Moldova. Mecanismul desemnărilor procentuale deschide posibilitatea pentru societatea noastră de a deveni mai deschisă și interesată în activitățile de utilitate publică sau cu caracter social, să descopere entitățile care au ca activitatea de bază transformarea societății.

În părerea autorului mecanismul desemnărilor procentuale în mărime de doi procente din mărimea impozitului pe venit anual al contribuabilului persoana fizică, este o cale de susținere a activității asociațiilor obștești și a culturilor religioase autohtone sau mixte și de a atrage atenției societății la activitățile necomerciale desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova. Practica internațională arată că susținerea sectorului necomercial de către contribuabili persoanele fizice este un pas a societății spre dezvoltare.

Conform datelor cercetărilor efectuate de Centrul de Resurse Juridice numărul organizațiilor necomerciale care sunt incluși în lista beneficiarilor continue să crește, fapt care confirmă avantajele acestei inițiative – sectorul necomercial are nevoie de susținere și sub forma financiară care va fi utilizată în scopuri de utilitate publică și cele sociale. Activând în domeniul necomercial autorul poate confirma că support acordat de contribuabili va fi unul necesar pentru a susține proiecte direcționate spre dezvoltarea personală a tinerilor, traininguri și a altor cheltuieli

legate de organizarea evenimentelor cu scopuri sociale și morale. Investiția a cel puțin acestor doi procente în organizații care se ocupa de promovarea valorilor morale și culturale, se va transforma în investiția în tînără generație, în fundamentul societății de mâine.

Referințe bibliografice:

I. Acte Normative

1.1 Lege nr. 837 din 17.05.1996 cu privire la asociațiile obștești, publicat la data de 02.10.2007 în Monitorul Oficial Nr. 153-156BIS;

1.2 Lege nr. 125 din 11.05.2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, publicat la data de 17.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 127-130 art Nr : 546;

1.3 Regulament cu privire la mecanismul desemnării procentuale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1286 din 30 noiembrie 2016;

II. Site-ografie

2.1 <https://radiochisinau.md/mecanismul-2prc-are-mai-multi-beneficiari-in-2019--80717.html> – accesat la data de 11.03.2019

2.2 http://www.justice.gov.md/public/files/don/2018/ianuarie/Lista_2p_20182201.pdf – accesat la data de 11.03.2019

http://www.justice.gov.md/public/files/don/2018/ianuarie/Lista_2p_20182201.pdf 11.03.2019